

HE 95/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto,
14.10.2025

Lakimies, varatuomari Kai Massa

1. Euroopassa suositaan alkoholin nauttimista ravintoloissa – Suomessa ei.

- Muissa maissa anniskelua suositaan sen työllistävän ja verotuloja tuovan vaikutuksen takia. Perheet ja eri sukupolvet viettävät yhdessä aikaa ravintoloissa hyvästä ruoasta, juomasta ja seurasta nauttien.
- Suomessa alkoholi nähdään päihteenä riippumatta siitä, miten alkoholia nautitaan ja alkoholiverot ovat puolestaan haittaveroja. Kun toimittajat tekevät televisioon juttuja alkoholiongelmista, lähes poikkeuksetta kuvamateriaali on ravintoloista. Tämä siitä huolimatta, että vain reilu 10 prosenttia alkoholista nautitaan ravintoloissa.
- Suomessa suhtaudutaan positiivisesti alkoholin nauttimiseen julkisissa paikoissa, toisin kuin muualla Euroopassa. Helsingin sanomat teki jutunkin (20.7.2025) siitä, miksi Tukholmassa ei ole yhtä elävää pussikaljakulttuuria kuin Helsingissä. Systembolagetin myyjä sanoi, ettei Ruotsissa haluta kannustaa sellaiseen käytökseen.
- **Asenneilmapiiriin on muututtava ravintoloissa käymistä ja anniskelua suosivaksi. Valtion tulee ravintoloiden toimintaa tukevalla alkoholilainsäädännöllä ja veropolitiikalla ohjata siihen, että alkoholin nauttiminen siirtyy kaduilta ja kodeista ravintoloihin.**

2. Korkea alkoholiverotus vähentää ravintolapalveluiden kysyntää ja lisää matkustajatuontia

- **Suomen alkoholiverotuksen taso on kaikissa veroluokissa selvästi EU:n korkein.** Hallituksen esityksellä Suomen alkoholivero kiinnitettäisiin poikkeuksellisen korkealle tasolle. Verotuksella korkealle nostettu alkoholin hinta vähentää matkailukysyntää ja palveluiden käyttöä anniskeluravintoloissa.
- Vielä 2000-luvun alussa alkoholin osuus ravintolamyynnistä oli 50 prosenttia. Nykyisin se on enää noin 30 prosenttia. Alkoholin anniskelun osuus kokonaiskulutuksesta on alentunut 25 vuodessa 20 prosentin tasolta 10 prosentin tasolle. **Alkoholin myynnin jyrkkä lasku ravintoloissa on heikentänyt merkittävästi ravintoloiden kannattavuutta.**
- **Korkea alkoholiverotus lisää matkustajatuontia ja motiivia matkustaa Suomesta Viroon ja Balttiaan hakemaan halvemmin verotettuja alkoholijuomia.** Valtiolta jää saamatta merkittävä määrä alkoholi- ja muita verotuloja.
- **Suomessa harjoitettu alkoholipolitiikka on noin 20 vuoden kuluessa synnyttänyt satoja tilausravintoloita, joihin asiakas voi tuoda omat alkoholijuomat, tavallisimmin ulkomailta hankitut.** Tällaisen ravintolatoiminnan yleistymisen on hävittänyt satoja anniskeluluvalla toimivia ravintoloita, etenkin pienemmistä kunnista.

Alkoholijuomaverot EU-maissa v. 2025

Alkoholijuomien verotasot EU-maissa, euroa per litra sataprosenttista alkoholia

	Olut, 5 %	Viini, 11%	Väkevät
**Suomi	36,20->36,71	41,45->45,90	55,50->56,28
Irlanti	22,55	38,62	42,57
Ruotsi	20,15	23,77	46,57
Viro	14,00	14,82	20,74
Kreikka	12,50	0,00	24,50
Slovenia	12,10	0,00	13,20
Liettua	10,97	23,09	27,78
Latvia	9,00	11,09	18,62
Alankomaat	8,12	8,70	18,27
Ranska	8,10	0,37	18,99
Italia	7,48	0,00	10,36
Tanska	6,54	13,73	20,11
Kypros	6,00	0,00	9,57
Puola	5,63	4,71	18,65
Kroatia	5,31	0,00	7,96
Belgia	5,01	6,81	29,93
Itävalta	5,00	0,00	12,00
Portugali	4,83	0,00	16,03
Unkari	4,70	0,00	14,81
Malta	4,60	1,86	13,60
Slovakia	3,59	0,00	14,90
Tsekki	3,17	0,00	15,47
Romania	2,42	0,00	9,71
Espanja	1,99	0,00	9,59
Luxemburg	1,98	0,00	11,23
Saksa	1,97	0,00	13,03
Bulgaria	1,92	0,00	5,62

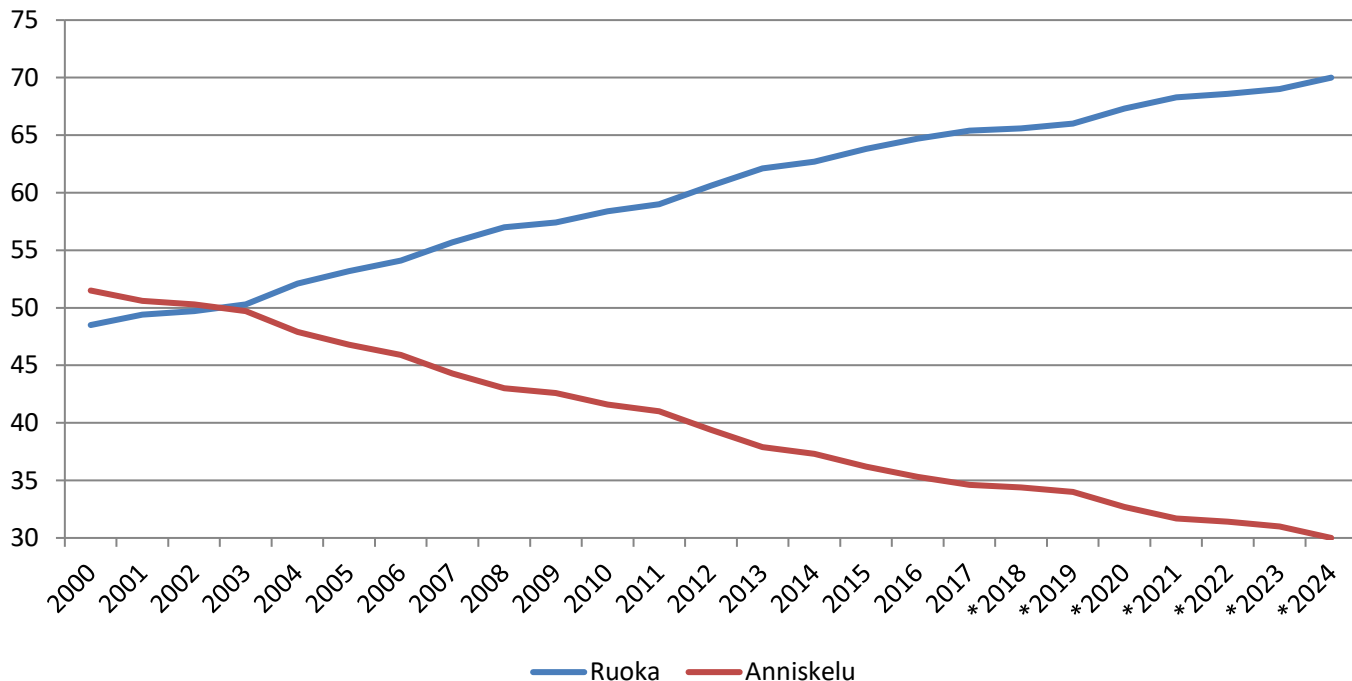
Suomi on perinteisesti ollut EU-maiden kirein oluen ja väkevien alkoholien verottaja, mutta v.2024 alkaen Suomi on myös viinin kirein verottaja.

****Suomen vuonna 2025 voimassa olevat alkoholiveron verotasot sekä vuodelle 2026 ehdotetut verotasot (HE 27.6.2025). Ehdotuksen mukaisesti viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin keskim. noin yhdeksällä prosentilla. Korotus kohdistettaisiin alkoholipitoisuudeltaan yli 2,8-tilavuusprosenttisiin juomiin. Lisäksi ehdotetaan, että alkoholivero sidottaisiin kaikkien juomaryhmien osalta pysyvästi yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin toteutuneisiin muutoksiin. Esityksen mukaan Verohallinto vahvistaisi suoritettavan veron määrän vuosittain. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin kehityksen mukainen veromuutos olisi 1,4 prosenttia vuonna 2026.**

ANNISKELURAVINTOLOIDEN MYYNTI:

Anniskelun osuus laskenut vauhdilla

Myyntin osuudet 2000-*2024, %

Noin 70 prosenttia vuoden *2024 euroista tuli ruoasta

Vuodesta 2008 lähtien alkoholijuomaveroa on kiristetty 10 kertaa. Uusin korotus vuonna 2025.

3. Korkea alkoholiverotus ja etämyyntiesitys ohjaa alkoholin ostamiseen ulkomaisista verkkokaupoista

- Hallituksen esityksen (HE 131/2025 vp) mukaan EU ja ETA-maissa olevat ulkomaiset toimijat voisi etämyydä ja toimittaa Suomeen ilman vähittäismyyntilupaa ja vähittäismyyntimonopolin ohi 80 prosenttista alkoholijuomaa. Esityksessä ei rajoiteta mitenkään ulkomailta ostetun alkoholijuoman määriä, joten kuluttaja voisi ostaa ulkomailta satoja litroja väkeviä alkoholijuomia.
 - ”Etämyynnin suosio on perustunut nykyisin Suomea huomattavasti edullisempiin hintoihin maksamatta jätettyjen verojen johdosta. Etämyynnin kattava valvonta olisi haastavaa ja edellyttäisi merkittävästi resursseja, joten verovelvollisuuden kiertoon puuttuminen voisi olla haastavaa” (HE 131/2025 vp).
- Korkea alkoholiverotus Suomessa yhdistettynä rajoituksettomaan etämyynnin sallimiseen johtaa ulkomailta ostetun alkoholijuoman määrän lisääntymiseen ja kotimaasta ostetun alkoholijuoman määrän vähenemään. Kärsijöinä on kotimainen alkoholielinkeino, erityisesti ravintola-ala ja niiden työntekijät sekä valtio veronsaajana.

4. Alkoholiveron korotus tulee perua

- Alkoholin kokonaiskulutus on laskenut merkittävästi ja jatkaa laskuaan. Kyseessä on kulttuurinen muutos, minkä vuoksi korkealla alkoholiverolla ei ole enää merkittäviä terveystaloudellisia perusteita.
- MaRa vastustaa alkoholiveron korottamista ja korotusten sitomista kuluttajahintaindeksiin.
 - Pitkällä tähtäimellä Suomen alkoholiverotuksessa olisi päästävä lähemmäs muun EU:n tasoa.
- Ravintola-alan ahdinkoa tulisi helpottaa ja kysyntää elvyttää:
 - antamalla ravintoloille oikeus enintään 18 prosenttisten viinien (sis. hedelmä- ja marjaviinit) ulosmyyntiin (klo 9-21) ja ruokailun yhteydessä avatun viinipullon mukaan ottaminen 24 asti.
 - esittävän taiteen tapahtumien katsomoissa tulisi voida anniskella ilman vaatimusta katsomotilan rajaamisesta vain täysi-ikäisille ja
 - alentamalla anniskelun arvonlisävero samalle tasolle ruoan kanssa.

MA·RA